

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se pri-
mesc. — Manuscrise nu se
retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena la N. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
peliuk Nachf. Anton Oppeliuk.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körnt).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colonă
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
fă și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Anstro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 A. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francoi, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 francoi.
Se prenumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare.
Tergări Inului Nr. 30, etajiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dăruș în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei
luni 3 corone. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 15.

Brașov, Sâmbătă 20 Ianuarie (2 Februarie).

1901.

Crisă în tabăra guvernului.

După toate semnele s'ar păre, că se apropie acel moment în care va izbucni crisa, ce de mult a fost pre-
disă, în sinul partidului liberal ma-
ghiar dela putere.

O întâmplare recentă, ce a pro-
dus mare senzațiune în cercurile die-
tale, vine să arunce ore-care lumină
cu privire la luptele, ce amenință a
turbura cât mai curând pacea în a-
mintitul partid.

Cetitorii noștri își vor reaminti,
că Coloman Szell, în pactul ce l'a
încheiat cu opoziția maghiară în-
ainte de-a veni la cârmă, i-a promis
acesteia — pe lângă legea deja a-
dusă despre judicatura Curiei în afa-
cerile electorale, — și revisuirea le-
gii de incompatibilitate de cârmă ac-
tuală cameră. Opozițiunea a stăruit
pe lângă ministru-președinte să-și im-
plinască promisiunea. Atunci Szell
a răspuns, că incompatibilitatea este
o afacere internă a camerei, că comi-
siunea de incompatibilitate are să
pregătească proiectul de lege și că
dănsul urgiteză rezolvarea acestei
afaceri, dăr nu face cestiune de ca-
binet său de partid de acolo, cum
să fiă această lege.

Astăzi s'a întrunit comisiunea
alesă pentru revisuirea legii de in-
compatibilitate și e vorba, că pro-
iectul de lege ce-l va pregăti ea, să
fiă luat în discuțiune de cameră după
desbaterea bugetului.

Acum se nasce întrebarea, că
tratându-se aici de un lucru atât de
delicat —, cum este problema de a-se
stabili întru cât și până unde pôte
fi admis ca un deputat să fiă direc-
tor său consilier de administrațiune
pe la bănci și alte întreprinderi de căș-
tig, să tragă lefură grase, cară să-
ținutură interesul personal în vre o
direcțiune incompatibilă cu demnitatea
și pozițiune independentă, ce ar trebui
s'o ocupe un deputat, — ce șanse
are în sinul partidului dela putere
stabilirea unor principii mai rigurose
de incompatibilitate pentru viitor?

E cunoscută agitațiunea, ce au fă-
cut'o opoziționali pe tema incompati-
bilității cum au compus ei lista celor
câpătuiți, cară figurază ca represen-
tanți ai țării și cum au dovedit, că
partea covârșitoare a deputaților, cară
votază legile, ocupă nu numai una,
dăr câte mai multe pozițiuni renta-
bile la societățile pe acțiuni, la bănci
și alte întreprinderi dintre cară cele
mai multe au daraveri cu statul.

Din lista celor excepționali, fi-
resce, n'a putut rămâne afară nici
contele Stefan Tisza, fiul bătrânu-
lui haham al vechei garde liberale.
Astfel a eșit la lumină, că faimosul
propagator al „frățietății“ maghiaro-
române dela ospetul episcopesc din
Arad, Tisza cel tânăr, nu ocupă mai
puțin decât șese astfel de pozițiuni
cu venite grase, cară la oaltă îi
aduc pe an suma de 50—60 mii
florini.

Comisiunea de incompatibilitate
a esaminat, ca și la alți deputați,
dēcă aceste posturi la diferite in-
treprinderi ale lui Stefan Tisza se

pot uni ori nu cu mandatul de de-
putat, și a decis că sunt compati-
bile cu toate-că și adă se susține din
partea multora, că postul lui de di-
rector la „Adria“ și la fabrica de
vagone din Arad sunt necompatibile,
de ore ce aceste întreprinderi stau
în relațiuni contractuale cu guvernul.

Ștefan Tisza era dăr formal
mântuit. Totu-și el s'a decis a re-
nunța la toate pozițiunile sale aminti-
te și prin urmare și la venitul in-
semnat ce i-l aduceau. Declarațiunea
aceasta a făcut'o într'o scrisore, ară-
tând, că motivul ce-l conduce este
politic, că voesce să fiă scutit și de
cea mai mică bănuială cum-că ar fi
condus de interese egoistice în ces-
tiunea incompatibilității, și că trebuie
să ia pozițiune contra nisuiștelor „cară,
esagerând principiul incompatibili-
tății, ar dori a elimina din viața pu-
blică pătură estinse din societatea
maghiară, cară se indeletnicesc cu
întreprinderi industriale și financiare“.
Cu alte cuvinte, bine sciind, că cei
din garda tiszaiștă sunt toți câpă-
tuiți, contele Tisza vede un mare
pericol pentru această gardă, dēcă
revisuirea legii de incompatibilitate
se va face în spiritul indicat de o-
pozițiune și aprobat și de Coloman Szell.

În cazul acesta, pe lângă con-
trolul ce guvernul îl va puté eser-
cita la alegeri, pe baza legii pentru
judicatura Curiei, în adevăr, că ar
puté fi măturați mare parte dintre
tiszaiști și astfel s'ar puté sgudui cu
totul influența și dominațiunea ve-
chei cliche guvernamentale. Aceasta
nu o vré tânărul Tisza, dăr mai mult
nu o vré încă tatăl său, care vė-
dend, că nu i-a succes încercarea,
ce a făcut'o d'a intra la învoială cu
Szell pe temeiul: „dēcă ne vei spri-
jini la alegeri, te vom sprijini și
noi,“ s'a decis a pregăti lupta, care
va avé să decidă între tabăra lui și
tabăra lui Szell.

Pentru ca însă lupta să pótă avé
succes, contele Stefan Tisza — ca
unul ce vrea să se pună în fruntea
combatanților — a cređut, că trebuie
să facă abnegarea mare de a-se lă-
păda de toate sinecurile lui fără însă
a cere și dela soții săi de principii
a o face.

Acésta e senzațiunea dălei în Buda-
pesta și cei mai mulți își esplică lu-
cruș așa, că contele Tisza vré să-și
pregătească de acum terenul pentru
rolul de viitor ministru. Dăr ori și
cum, pasul în sine e destul de serios
și nu mai încapă îndoială, că după
ce Szell a refuzat a da mâna de îm-
păcare cu tiszaiștii, Stefan Tisza va
fi în fruntea țelora, cară vor face
opozițiunea cea mai energică legii
de revisuire, ce o pregătesce comi-
siunea de incompatibilitate.

Spectaculul promite a fi intere-
sant, căci acum trebuie să se alégă,
care din cele multe curente „libe-
rale guvernamentale“ este cel mai
tare.

Remaniere ministerială? Cețim în
„Alkotmány“ dela 31 Ianuarie: În cercurile
politice s'a svonit adă, că foia oficială de
Vineri a publicat numirea lui Horanszky

N. de ministru. Fiind-că retragerea minis-
trului de finanțe, Lukacs nu se pôte efe-
tui șeptemăna acésta și după-ce numai por-
tofoliul de interne e binecuvântat cu mi-
nistru provisor, e basată bănuiala, că Ho-
ransky va fi numit ministru de interne.
De aici urmază presupunerea, că alegerile
generale nu vor fi în Septemvrie, ci mai
curând. Horansky a conferit dăile trecute
cu Coloman Szell, a cărui ultimă călătoriă
la Viena se atribue și numirii lui Horanszky
de ministru.

Din sinul partidelor austri-
ace. După cum se anunță din Viena, re-
construirea partidei progresiste germane
întimpină dificultăți. În conferința de al-
tăeri presiidiul fú ales numai provisor și
mulți dintre membrii au lipsit. Câți-va din-
tre deputații mai radicali pretind, ca în
club să nu fiă acceptați Jidani. Afară de
acesta s'a întâmplat și o secesiune: patru
membrii ai partidei au declarat, că ies
din club și vor forma partida agrarilor ger-
mani; ei vor vota cu agrarii cehi.

Partida populară germană a publicat
două declarațiuni, într'una provocând pe
toate partidele germane să conlucre la în-
troducerea limbii de stat germane.

În ast-fel de împrejurări pare foarte
importantă hotărârea Cehilor, ca asupra ob-
strucțiunei să decidă din timp în timp
după necesitate. Acésta nu este însă o în-
găduire față cu guvernul, ci mai curând o
nisuiștă de a-se reconstrui erăși vechia ma-
joritate. De alt-fel clubul deputaților cehi
a decis unanim în parlament să facă cea mai ho-
tărâtă opozițiune sistemului actual, și conform ra-
porturilor parlamentare și politica să se
stabilisască procederea tacticei, dēcă e de
lipsă chiar cu întrebunțarea celor mai
energice mijloce.

Alianțele în Orientul Europei.

Scirea apărută șeptemănilor trecute în
presa europeană, privitoare la „alianțele
balcanice“, mai bine dăis a puterilor din
Orientul Europei, se menține; ceva mai
mult, dăilele din Occident revin cu amă-
nunte și vorbesc chiar de o visită a rege-
lui Greciei la București.

Acésta pressă, care une-ori este bine
informată și alte-ori nu, pretinde că pute-
rile orientale, imitând pe marile puteri eu-
ropene, se vor împărți în două grupuri,
în două triple alianțe: dintr'o parte tri-
pla alianță turco-romano-grecă; din cealaltă
parte întreita alianță serbo-bulgară-munte-
negră.

Dēcă faptul ar fi adevărat, am vedé
în aceste alianțe concentrarea lumii sla-
vice într'un singur mănunchi, ér în contra
ei organizându-se toate celelalte națiuni de
alte rase.

Pe când svonul acesta face incunjurul
pressei, Bulgarii, cu toate schimbările de
guvern operate în principat, urmază în-
ainte cu isprăvile lor în Macedonia, asasi-
natele se țin șir. Comitetele lucrază pe
capete, autoritățile turcesci descoper me-
reu depozite de arme și centre conspi-
ratore.

S'ar păre, judecând după faptele, ce
se petrec, că nici un guvern bulgar nu va
mai fi în stare, de aci înainte, ca să puie
câpăt agitațiilor sarafostice și că în afară
de ore-cară evenimente neprevădute, dăr
energice în manifestațiunile lor, propaganda

bulgară revoluționară nu va înceta, ér pa-
cea în Orient va fi amenințată ca și până
acum.

Dēcă Bulgarii nu se vor astimpăra,
dēcă guvernul lor nu va avé destulă pu-
tere și autoritate pentru a-și impune voința,
dēcă Sarafoff și acoliții săi vor urma să
ucidă, să facă disordine și să teroriseze,
negreșit că spiritul de conservare va apro-
pia pe toate poporele amenințate și, vrënd
ne vrënd, se vor solidarisa și vor lua mē-
sură de apărare.

Negreșit, noi nu șcim cele ce se pe-
trec în cabinetele potențaților lumii și ale
marilor diplomați, decât este elementar,
este aproape de mintea omului — după cum
dăce Românul — că, dēcă Bulgarii vor urma
ca să agite în Macedonia, în potruva im-
periului turcesc, și dēcă vor urma ca să
asasineze pe Românii și pe Grecii, atunci
Turcii, Grecii și Românii își vor da mâna,
și vor deveni aliați firesci.

Éta dăr, — dăce „Conservatorul“ —
cum trebuie să fie privită scirea, care circulă,
cum că alianța turco-romano-grecă pôte fi
considerată ca un fapt implinit.

Deschiderea „Reichsrath“-ului.

Éri s'a deschis „Reichsrath“-ul aus-
triac și de-odată cu acésta viața politică
în vechia capitală a imperiului a început
să devină erăși mai șgomotósă. Galeria
camerei erau ticsite de public.

După orele 11 apărură în sală mini-
stri, dăr nu în corpore, ci unul după altul.
Cel dintăi păși în sală ministru-președinte
Koeber. Când îl vedu Klofar, conducăto-
rul partidei, naționale cehice, îi strigă:

— Să-ți fie rușine! Jos cu D-ta!

Consilierul guvernial Bauer-Borgehr
dădu primul semn pentru începerea ședin-
ței. Atunci se ridică ministru-președinte și
invită pe deputatul Cracoviei Dr. Weigel
să ocupe scaunul de președinte. Un mare
șgomot se produse atunci între Cehii radi-
cali, cară în limba cehică au protestat în
contra prezidenției lui Weigel. După-ce șgo-
motul se mai potoli Weigel depuse jură-
mântul și salută camera invitând pe de-
putați la lucrare comună. (Contra dăceri la
Cehi).

Klofar (cătră ministru-președinte): Aș-
tăptă numai, acușă ne vom trage sēma cu
D-ta pentru recensământul populațiunei și
vai de D-ta, dēcă în mesagiul de tron va fi
ceva în contra Cehilor. (Șgomot mare!)

Când președintele trecu la aducerea
de omagii împăratului, aderenții partidei lui
Schönerer și social-democrații părăsiră sala
demonstrativ. Președintele aminti despr
mórtea Reginei Victoria și provocă camera
să-și esprime condolențele (Mare șgomot).

Deputatul Lemisch intrerupe: Salute
Burilor! Jos Anglia.

Radicali germani încă secondază cât
pot: Jos cu mișei de Englest, salute Burilor.

Președintele cere autorisațiune de-a es-
prima condolențele, în șgomotul cel mare
însă propunerea lui n'a putut ajunge
la vot.

În fine deputații au depus jurământul,
cetindu-se formula acestuia în toate limbile.
Asta s'a întâmplat fără conturbare.

După rezolvarea cător-va formalități,
s'a anunțat ședința proximă pe ziua de 5
Februarie și s'a adus la cunoștința deputa-
ților, că Majestatea Sa va deschide serbă-
toresce „Reichsrath“-ul în 4 Februarie.

La ora 1 d. a. a ținut ședință camera seniorilor, în care s'a prezentat presiul și s'au cetit hărțile intrate, apoi s'au ales membrii diferitelor comisii.

Adresa Sécuilor în congregația din Arad.

(Raport special al „Gaz. Trans.”)

Arad, 30 Ianuarie n.

— Fine —

D-l dr. St. C. Pop continuând: Legea acésta, care nici odată nu a fost aplicată, ci în tot-déuna în mod necinstit interpretată, batjocurită prin legi ulterioare, în dispozițiile ei cardinale ciuntată, v'a servit față de străinătate, când vă cerea sémă pentru ilegalitățile comise față de naționalitățile, ca pavăză, séu cum s'ar dice în terminul diplomatice ca „pièce de resistance” contra noastră.

Intot-déuna cu acésta v'ați mândrit înaintea străinilor, făcând fanfaronadă cu liberalismul neîntrecut al D-vóstre. În fapt a-ți strivit acésta lege fundamentală, ér pe terenul cultural și al instrucțiunii publice, prin legile despre școalele medii și școalele populare—când a-ți octroat limba maghiară ca studiu obligator, ba în unele locuri ca studiu de propunere — nouș ni-ați oprit ridicarea noilor gimnasii chiar aici în Arad, Slovacilor le-ați confiscat fonduri și le-ați închis școalele. Prin legea de „Kisdodvuri” din 1891 a-ți contrabandat limba maghiară acolo, unde mititei de 3 ani s'adună s' se jöce, desprețuind tóte elementele principiare ale pedagogiei.

În justiția este cel mai grav atentat față de drepturile civile dispozițiunea din faimósa lege despre procedura înaintea Curții cu jurați, că anume numai acela póte fi jurat, care scie serie și vorbi unguresce.

Are dreptate amicul meu M. Veliciu, că față de legea despre „egala îndreptățire” a-ți fost cum nu se póte mai cruțt. În acésta lege s' spune anume, că statul are datoriunea s' ridice institute înalte academice, ca fiá-care naționalitate s'și póta cultiva și desvolta limba și literatura. În praxă D-vóstre a-ți confiscat averile unora dintre naționalitățile, ér pe noi ne-ați oprit, ca pe banii noștri s' ne ridicăm școli nouș. S'a dís în legea de egală îndreptățire, că pentru eseroierea drepturilor civile nu póte fi piedecă, nici limba, nici confesiunea, ér în legea nouă a procedurii Curții cu jurați a-ți eschis dela exercicierea drepturilor civile pe toți aceia, cari nu sciu vorbi și scrie unguresce. Ve-ți întreba déră, că de ce ne legăm noi atâtă de acésta lege? Éta de ce:

1) Nu dör pentru-că acea lege ne garantéză și nouș posturi înalte, și că acolo în frunte unde stați D-vóstre și noi Románii ar trebui s' fim, ci pentru-că în acésta lege e vorba despre dulcea noastră limbă maternă, în lege fundamentală i-se recunosc tóte drepturile existenței sale și s' enunță ca principiu de stat îndatorirea tuturor guvernelor de a-ne pune la dispoziția mijlocele trebuincioșe pentru desvoltarea acestei limbi, chiar și ridicarea de institute academice, ér când e vorba de limba noastră strămoșescă noi ne încaldim și ne însuflețim, pentru-că, precum spune cronicarul, strămoșii noștri s'au luptat mai mult pentru mântuirea limbii, decât pentru viața lor. Și când acest tesaur moștenit de la strămoșii noștri, este amenințat, atunci rândurile noastre s' fac falangă neînvinșă și s' scii, că întru apărarea acestui olandiu sărim cu toții dela vladică până la opincă, și cine ni-l atacă, află în noi adversari de mörte.

Atacul nebusesc al Sécuilor este îndreptat în contra întregității limbii noastre naționale, și de aceea în unanimitate cu indignare îl respingem. Ne indignéză mai ales acest atac, pentru-că vine dela un popor, care are s' mulțumescă existența sa fraților din România vecină. Jumătate dintre Sécui trăsesc în România, ér cealaltă jumătate trăsesc din banii aduși din România. Și totuși vin îngâmfății și descreețării s' arunce taciunile discordiei și urei între popore.

2) Ținem la legea acésta, pentru-că este sancționată de gloriosul domnitor al nostru, și în totă istoria Ungariei, începând dela S-tul Ștefan, care a dís, că „*regnum unius linguae uniusque moris imbecille et fragile est*” până în ziua de astăzi, nu s'a aflat rege, care s' exprime cuvintele caraghióse: „ideie de stat unitar național maghiar” (egységes magyar nemzet állameszme), ci chiar și domnitorul glorios al nostru în timpuri de grele încercări, se adreséză către „iubitele sale popóre”. Avem deplină încredere, că Majestatea Sa nu-și va lăsa pradă popórele șovinismului turbat, pentru-că aceea ce atât de mult preamăriți la Englesi, că sunt guvernați pe baza legilor cu respectarea tuturor drepturilor civile și politice, are urmă și în jurământul Monarhului nostru, că va ținé legile și va îngriji s' fiá respectate de toți.

Bill of the rights, care la Englesi cuprinde datoriunile domnitorului constituțional se află și la noi, în jurământul Monarhului.

Accest jurământ cuprinde în sine tóte datoriunile prescrise în constituțiune și acésta constituția numai atunci póte s' fiá un izvor nesecat de putere, bunăstare și înflorire, când legile cu sfințeniá se respectéză.

Accea ce a dís marele patriot baronul Iosif Eötvös, că naționalitățile au drept ca libertatea individuală s' fiá transplantați în libertatea națională, și că numai atunci vom puté fi îndestuliiți și conlucra la promovarea patriei comune, decât și naționalicesce vom fi liberi și negenați, este un principiu, care ar trebui s' l- înțelegă odată și guvernanții.

Noi Románii cu indignare respingem atacul bádăran al Sécuilor.

După vorbirea d-lui Dr. St. C. Popp ia cuvântul d-l D. I. Suciu.

Dr. Ioan Suciu, avocat, a rostit cam următoarele: Sécuii au aruncat piéta în fântână și acum ómenii cei cumiști nu pot s' o scótă. Au aruncat mörul de cértă și cer dela noi, că s' se le secundăm lor și s' cerem și noi ștergerea legii despre egala îndreptățire a naționalităților, care încă, durerere, nu s'a ținut și nu s'a respectat în ea nici nu se asigurau și nouș drepturi pe lângă mulțimea de datoriune, ce ni-le impun celelalte legi maghiare.

Care e pornirea Sécuilor? S' ni se răpescă limba maioei noastre. La acésta limbă însă noi ținem cu sfințeniá și v' asigur, că în întreg poporul român din comitat nu veți găsi atâtă reneță, câtă v' aflați în acésta sală comitatensă. Multora dintre D-vóstre părinții și moșii le-au vorbit altă limbă și nepoții și strenapoții lor nu e eschis s' vorbescă altă limbă. Nu sciiți preții limba maioei și prin asta sunteți cu mult înapoi România. Guvernele maghiare nu și-au împlinit chemarea, căci n'au executat legea de naționalități, ci au ciungărit'o numai, ér acum vréu s' aducă altă lege contra naționalităților.

Băgați însă bine de sémă, că fundamentalele cele nouș nu-s așa de tari ca cele vechi, ér cărmuirea care se ia după sfaturile próste ale Sécuilor, nu vrea decât réul țerii.

Arată apoi, că însuși Vásárhelyi, care acum vine cu propuneri în contra Románilor, era cel mai îndărjit dușman al guvernului nu mai departe decât cu 2 ani înainte.

Propunerea comisiei permanente n'o putem primi, fiind-că e nesinceră atât față de D-vóstre, cât și față de noi. Dicala românescă însă ar trebui se v' facă s' înțelegeți, că de multe ori nu scii unde dai și unde crepă. Una v'o spun d-lor Maghiarii: prin astfel de propuneri ne îndărjiți numai la luptă și s' sciiți, că în noi toți veți avé pe cei mai declarați adversari, cari cu piepturile se vor opune în contra a tot ce e contra lor (aplaude din partea Románilor. Fișpanul intrerupe. Ungurii sbiară: Eláll!)

Puteți D-vóstră sbiera, căci scim, că veți amuți încurând, și anume atunci, când Englesi, Francesii și alte popóre culte v' vor întreba, că de ce asuprați naționalitățile nemaghiare, ér D-vóstre nu veți mai avé

„legea despre egala îndreptățire a naționalităților” ca s' orbii lumea cu ea. Atunci v' va cunósce străinătatea cum se cade și-și va întörce fața dela voi, ca delanisce ómeni, cari prin volnicii v'or s' suprimé cele mai cardinale drepturi, ce compet locuitorilor nemaghiari ai țerei. (Lungi aplause).

Urméză apoi replica vice-spanului Dalmoki Nagy Lajos, care dice, că e un interes comun, atât al statului, cât și al naționalităților de a se modifica legea. După aceea se încercă a reflecta oratorilor românii, dér nepricipend limba română se vedea, că nu a înțeles adevératul sens al vorbirilor, ci s'a prins de singuratiche cuvinte.

Maghiarii devin impacienți și cervotare, ér din partea Románilor D-l M. Veliciu și prot. C. Gurban cer cuvânt pentru a răspunde vice-spanului.

Fișpanul însă refuză de a acorda cuvântul prot. Gurban, declarând discutiunea închisă, — dá cuvântul numai d-lui Veliciu ca contrapropunător.

D-l Veliciu mai întâi protestéză contra volniciei fișpanului, de a nu acorda cuvânt tuturor vorbitorilor, apoi reflectéză la afirmările d-lui vice-span, spunend, că chiar vorbirea vice-spanului e dova cea mai eclatantă despre adevérul aserțiunilor D sale. D-l vice-span chiar pe baza legii de naționalități, ar trebui s' cunósce limba populațiunei preponderante din comitat, pentru-că oficiantul e pentru popor, nu poporul pentru oficiant. Pledéză de nou pentru trecerea la ordinea dălei peste adresa Sécuilor.

Urméză apoi votarea, în urma căreia ou majoritate de voturi a fost primită propunerea comisiei permanente.

Așa a decurs adunarea ordinară a congregației comitatului românesc al Aradului. Adunarea ne-a convins și mai mult, că e zadarnică ori-ce speranță în schimbarea sistemului de ocărnuire, atât în sus cât și în jos. Și ne-a mai convins și despre aceea, că „situația schimbată” din nefericire pentru Románii nu a fost în bine, ci în réu.

Fișpanul Aradului, recrutat din rândurile Apponyștilor, e tot așa de șovinist ca și Fábian, care a fost recrutat din partidul liberal de baștină. Dovești de șovinism a dat nu una în decursul ultimei adunări.

Raport.

„Temps” despre noul cabinet bulgar.

Éta detaliile, pe cari le dá diarul parisiian „Le Temps” asupra noului cabinet bulgar:

Se scie, că generalul Petroff a reconstituit cabinetul bulgar sub președinția sa.

Acest cabinet, în același timp nou și vechiu, are cinci miniștri pentru opt ministere, împrumutați aprópe toți dela precedentul cabinet Ivancoff. Generalul Petroff a luat asupra sa, afară de președinția consiliului, ministerul de interne, pe al afacerilor străine și ministerul cultelor.

Oficer încă tiner, deși general în rezervă, abia are patru decé de ani, generalul Petroff, născut fiind la 1861. A jucat un rol important în răboiul serbo-bulgar, la 1886, în calitatea sa de șef al statului major general al armatei; n'avea atunci decât douădecé și patru de aci și era numai căpitan. Mai târziu, în 1887, numit comandant al armatei de Est, a reprimat pronunțamentele din Ruscuk și Silistra, când și-a dat porecla de „cálăul Ruscukului”. Tot el, pus în capul curții marțiale, a condamnat la mörte, în 1890, pe maiorul Panitză.

În politică, Petroff a jucat un rol și mai important: fiind succesor ministru de răboi în cabinetele Stambuloff și Stoilloff, din 1894 și 1896, a contribuit mult la răsturnarea vechei dictaturi a lui Stambuloff. Dér în 1896 a fost disgrățiat de prinț. A fost trecut în cadrele rezervei cu gradul de general, și numai după câte-va luni a recăștigat favórea prințului.

Oficer energetic, Petroff va juca un rol preponderant sub mâna prințului, cu însărcinarea de a realiza un guvern de palat, jumătate militar, jumătate birocratic, care va suprima v.ța parlamentară.

Colonelul Paprikoff a conservat în noul minister portofoliul răboiului, pe care l'a ocupat timp de trei ani în cabinetul Grekoff și în cele două cabinete Ivancoff; a păstrat asemenea interimul ministerului lucrărilor publice.

Afară de cei doi militari, cari constituie, drept vorbind, ei singuri întregul minister, cabinetul e încă compus de doi foști miniștri: Danef, fost procuror general la curtea de casația, ministru de justiția și interimar la comerț și agricultură; cu d-l Peef, fost inspector al instrucțiunii publice, care a primit acest departament.

Ambii sunt funcționari.

În sfirșit, d-l Toncef, fost secretar general la finanțe, este pus în capul acestui important departament, din cauza nevoiei absolute, ce se simte pentru un împrumut în străinătate.

În resumat, este un minister militar, constituit în plină perioadă electorală.

Inmormântarea Reginei Victoria.

Aci după amiază osémintele Reginei Victoria vor fi transportate din Osborne. Înaintea cortegiului vor merge fluerașii regimentului scoțian al Reginei, trupe din infanteriá și marină și jeltorii. Indată după cociug merg admiralul: Seymour, Regele Eduard, împératul Wilhelm, principii de Connaught și York, principele prusian Henric, principele daneș Carol, principele Ludovic de Battenberg, regina Alexandra etc. Din Cowes cociugul va fi transportat pe yachtul „Alberta” până la Portsmouth, unde va sta peste nópte, ér mâne dimineță c'un tren separat, atingend Londra, va fi dus la Windsor și depus în mausoleul Frogmore.

Lordul Frideric Hamilton, fiul duceului de Abercorn, descrie astfel impresiunile lui asupra doliului din Londra:

„Mă duc la gara Victoria, pe unde trebuie s' sosescă Regele. Regele! Cuvântul mi-se pare fórte curios, căci acest cuvânt n'a intrat în moravurile noastre. Împrejurul gării se află o mulțime imensă, o mulțime tristă și tăcută. Se aude un șuerat, gemătul depărtat al unei locomotive.”

„Noul Rege al Engliterei pune pentru prima-öră piciorul, în acésta calitate, în capitală. În mulțime, nu Hercule roșcovan, care după aparență se cunósce a fi pescar, ia cuvântul: „S' l primim în tăcere, nu e așa? Când pierde cine-va pe mamă-sa, nu „mai vré s' aușă strigate de bucuriá împrejurul său; — nu e drept?” Mulțimea era de aceeași părere cu pescarul, așa că primesce pe noul Rege cu capetele descoperite, dér în tăcere. Grăbind mersul și traversand paroul, întâmpinăm pe Rege la palatul Saint James. Din nou mulțime enormă și îmbrăcată în negru.

Doi copii se jöcă de-a foot-ball cu o portocală găsită pe trotuar, făcend o gălgie nebună. „Ei, copii,” strigă cine-va din lume, „ce faceți acolo? Cum puteți fi veseli, când a murit mama noastră?” Copii se aședă în rândul poporului și din nou salutăm pe Regele nostru, Eduard al VII, în tăcere.

„O bătrână, care se grăbesce alături cu mine, are un moment de expansiune: „Vedeți, ce mână bună are Regele nostru? Va călca pe urmele mamei lui, v'o spun eu. Se póte s' facă cine-va nebunii în viața sa, la vârsta de șese-dec é de ani se liniștesce, însă, vom avé un Rege demn de mama lui”. Și eu sunt de aceeași părere cu vecina mea, care se póte cunósce, după mirosul de săpun, ce lasă în urma sa, că aparține confraternității spălătorilor. Pe figura lui Eduard al VII se vöd urmele răspunderii, ce-și ia, lucru neobișnuit la el.

Dela Saint-James, mă îndrept la biserica de Westminster, pentru oficiul de séră, vöind s' asist la înlocuirea rugăciunii pentru Regină, cu acelea pentru Rege. Enormă catedrală este înșesată de lume, tăcută și tristă.

SCIRILE ȚILEI.

— 1 (14) Februarie.

Principele moștenitor român a plecat Marți din Berlin pentru a asista la Windsor la înmormântarea Reginei Victoria. În urma deciziunii de familie, că nepoțele, adică descendentele la a doua generație a Reginei Victoria, nu vor fi de față la funeraliile, A. S. R. Prințesa Maria nu se mai duce în Anglia. Pe de altă parte M. S. Regele, precum și Prințesa Maria vor asista la ceremonia funebă, pe care legătuirea Angliei va face să se celebreze în biserică protestantă Sâmbăta viitoare.

Căendarul gregorian. Miercuri s'a distribuit la Camera română următorul proiect de lege: Art. 1 — Ziua de 19 Iulie anul 1901 va fi considerată în tota România drept ziua de 1 August, și cu începerea dela această dată, calendarul numit Gregorian s'au stil nou va fi singurul calendar trebuințat pentru exprimarea datelor în toate actele vieții civile și religioase și ale tuturor autorităților publice. Art. 2. — Se vor respecta, după 19 Iulie stil vechi 1901, toate datele și termenele fixate în stilul vechi înainte de punerea în aplicare a acestei legi, transformându-se în date corespunzătoare stilului nou, devenit singur legal. Art. 3. — Sărbătorile naționale și religioase își vor păstra datele actuale, socotite însă în stilul nou.

Expoziția la Ateneu. Marți s'a inaugurat la Ateneul Român din București expoziția de arhitectură, studii aquarele, proiecte și schițe, a d-lui arhitect P. A. Antonescu, medaliat la expoziția din Paris. Au luat parte la această inaugurare reprezentanții mai multor țări din Capitală și numeroși invitați. Lucrările d-lui Antonescu sunt admirabile. S'a remarcat între altele: Un cămin, o poartă de piatră, un monument pe Dunăre, o restaurare „altarul Renaissance“, un proiect de muzeu, proiectul pentru muzeul industrial, comandat de d. ministru al domeniilor, un decor teatral, un chioșc pe malul mării, la Constanța, comandat de d-na Delavrancea, etc. etc. Cele mai multe din aceste lucrări au fost medaliat la Expoziția din Paris.

Testamentul Prințului Gr. Sturdza a fost depus la tribunalul Ilfov. Se crede, că avera defunctului Prinț se ridică la 23 de milioane.

Fulger și durdui în Ianuarie. Din *Borsodmészkeresztes* se scrie, că Marți la 7 ore dimineața s'a vădit pe zenitul bolții ceresol un fulger puternic, care fu urmat îndată de un durdui și mai puternic.

Stingerea ciumei în Constantinopol. De 22 de zile nici un caz de ciumą nu s'a mai produs la Constantinopol. Din această cauză Grecia și Serbia au ridicat măsurile de carantină, ce le luase pentru proveniențele din Constantinopol. Grecia a ridicat măsurile sanitare și pentru proveniențele din Smirna. În fața soirilor cu totul bune primite din Constantinopol, cu privire la stingerea ciumei în acel oraș, se crede, că măsurile sanitare luate de guvernul român în contra proveniențelor din capitala Turciei, vor fi ridicate și carantina de 24 ore desființată.

Comercial cu bonuri. Camera de comerț din București a intervenit pe lângă ministerul de interne, ca să se interdică comercialul cu bonuri, deore-ce această constituie o înșelăciune. Ministerul de interne va lua măsurile energice în privința această și va opri și bonurile, cari vin din străinătate.

Obligațiunile orașului București. Primăria orașului București aduce la cunoștința d-lor detentori ai obligațiunilor 4 jum. la sută de lei 32.500.000, din anul 1895, că a 7-a tragere la sorți se va efectua în ziua de 1 (14) Februarie. La această tragere, se vor amortisa titluri în valoare nominală de 114.000 lei.

Morțea unui academician frances. Alaltă-eri a murit în Paris poetul și dramaturgul frances Henri Bornier, născut la

1825. El a fost unul din cei mai productivi poeți francesi, ăr dramele lui au fost jucate cu succes pe scena teatrului frances. Era și membru al Academiei frances și proprietar al ordinului de onore.

Cunună. D-l Adam *Basarab*, capelan în Romos se va cununa Duminecă 21 Ian. st. v. cu d-șora *Cornelia Stanca* în biserică gr. or. din Vurper.

Mare grevă în Paris. Toți impiegiții dela calea ferată orașenescă din Paris au încetat lucrările. În urma această circulația pe toate liniile e sistată. Greviștii au luat poziția amenințătoare din care cauză miliția a ocupat toate garile.

Răboiul din Africa sudică.

Prin Olanda a sosit la Berlin și Hamburg o soire foarte gravă, care de altfel circula și câte-va zile mai înainte prin presa străină. E vorba, că lord *Kitchener* a fost prins de către *Buri*. Comunicatul espune lucrurile tocmai așa, cum s'a spus într'o telegramă din zilele trecute, anume: *Kitchener* plecase cu trenul *Lourenzo-Marques* voind să ajungă la *Middelburg*. La *Balmoral* însă *Burii* au oprit trenul și au prins pe *Kitchener* dimpreună cu toți ofițerii, cari îl însoțiau.

Soirea această, ca și la început, apare și acum neverosimilă, mai ales, că *Kitchener* a trimis de-atunci încôce telegramă din *Pretoria* la *Londra*. O telegramă privată din *Londra* spune, ce-i drept, că *Kitchener* a fost în mare pericol, fiind-că garnisona trenului cuirasat era mai slabă, decât trupa *Burilor*, cari oprise trenul la *Balmoral*. *Kitchener* însă a încălecat un cal și-i succese a-se reîntorceră repede la *Pretoria*. La oficiul de răboi din *Londra* încă nu se scie nimic despre prinderea lui *Kitchener*.

Din *Carnarvo* (*Capland*) se anunță: Soirea, că *Burii* au ocupat *Brandoleis*, se confirmă. Lagărul principal al *Burilor* se află în *Poutelboschkork-farm*, care se consideră ca un deposit mare de proviziuni pentru *Fraserburg*, *Calvinia* și *Kenhardt*. *Burii* au aici tot ce le trebuie pentru hrană. *Burii* s'au întărit cu saurii la *Calvinia*.

O telegramă din *Capstadt* cu data de ieri aduce știrea, că generalul *Dewett* a năvălit în *colonia Cap* cu trupe însemnate. În urma acestei năvale se vor începe în *Capland* răzări un șir lung de lupte.

Lupta pentru traiul la Polul antarctic.

A doua conferință ținută de d-nul Dr. Emil *Racoviță* la Ateneu.

— Fine. —

Pinguinii, pe cari i-am întâlnit pe banchise, nu ne-au desvéluit nimic din misterele gospodăriei lor. Altfel s'au petrecut lucrurile în strimțoarea *Belgica*, unde am găsit și vizitat cu deamăruntul orașe mari de pinguini, populate și pline de animația, și tocmai în vremea când își făceau educația puilor. Pinguinii aceștia sunt de două specii; aspectul lor exterior presintă multe deosebiri, ceea-ce mai ales îi distinge sunt moravarile și caracterele lor psihice.

Pinguinul antarctic (*Pygoscelis antarctica*) s'ămănă mult cu pinguinul pământului *Adeliei*, ca talia și ca costum. Este foarte supărăcios și gata să se încare. În satul lor certurile nu mai conținesc. Fac un așa șgomot, încât cei de pe *Belgica* simțiseră de departe, că se apropie de un sat de-aseenea pinguinilor.

Organizația lor socială este strict individualistă; fiă-care părechii își construiesc un culcuș rotund, foarte primitiv, constând într'un cerc de pietricele și chiar de oșe, pe cari d-l *Racoviță* le-a constatat, că sunt oșe tot de pinguini. Așa-dăr, ei clădeso cu oșele strămoșilor lor. În culcușul acesta erau așezați doi pui, durdui, cu blană cenușă și cu pieptar alb. Părinții supraveghiau de-aprope progenitura lor și mergeau rënd pe rënd să-i aducă de mâncare.

În jurul fiă-cărui culcuș era câte o zonă mică, despărțită de zonele vecine prin frontiere virtuale, care constituiau proprietatea individuală a fiă-cărei familii. Împărțirea această a teritoriului orașului era, ca și în societățile omenești, cauza unor procese și certuri nesfârșite. Cum sexurile poartă același costum, dice d-l *Racoviță*, n'am pu-

tut să-mi dau sémă, decât bărbații s'au femeile încep certa; judecând însă după ceea ce se petrece la unele mamifere superioare, nu m'ași mira de s'ar constata, că sunt femeile.

Oricum ar fi, vedeam necontenit pe vecinii cu penele sburlite, cu aripelile date înapoi, cu corpul aplecat înainte, privindu-se în albul ochilor și schimbând la cuvinte, cari după ton, trebuie să fi fost foarte insultătoare. Judecați acum, decât prezența mea în satul lor a fost primită cu mulțumire. Cu tot aerul meu umil și modest, cu tot surusul meu amabil, și care m'am prezentat — căci țineam să mi-i fac prieten, ca să aflu mai bine secretele căsniciei lor — am fost primit cu o grăznică eksploziă de țipete și de protestări violente. Tote penele sburlite însemnau mânia provocată de venirea mea, ăr din ciocurile deschise emana ordinul să mă cărbănesc oât mai în grabă. Sabbathul a continuat cât a durat și prezența mea în orașul lor. Din fericire nu înțelegeam o vorbă din graiul lor, căci cred, că nici-odată un zoologist n'a fost mai rău batjocorit de obiectul studiilor sale.

Pinguinul Papu (*Pygoscelis pupua*) este un senior de un caracter cu totul deosebit. Nu e vorba, e și mai bine îmbrăcat, căci are o diademă albă pe cap, ăr ciocul lui e roșu stacojiu. Caracterul esențial al psihologiei sale este calmul și reflexiunea. La el nu există nervosități, supărări și fapte neougetate; este un flegmatic, cu o frumósă și liniștită înfățișare, pe care talia lui mai mare și grăsimia lui mai pronunțată o fac ore-cum maestósă. Într'un cuvânt, el este pentru pinguinul antarctic ceea-ce omul Nordului este pentru omul de miadă-și.

Vizita mea în orașul Papu provocă, firesce, ore-care mirare, amestecată de șigur și cu puțină frică. Se auziră chiar câte va strigăte, însă tonul era cât se pôte de oviincios. Mă aședai în mijlocul lor pe o stâncă și după cinci minute dela sosirea mea eram de-ja considerat ca cetățen papu; fie-care se ocupa de treburile lui, fără să se mai îngrijescă de prezența mea. Am asistat ast-fel la toate afacerile menajului lor, la toate amănuntele intime ale creșterii puilor lor; e o privesc de un înalt interes.

Ca să se înțelgă mai bine ceea-ce urmeză, să dăm o mică descriere a locului unde era stabilit orașul pinguinilor. Era o platformă pietrosă patru-unghulară situată la vro-o deca metri d'asupra nivelului mării și lipită de-o ripă înaltă. O altă latură a platformei conducea la o plajă cu nisip; cele-alte două laturi erau formate de marginea unui zid cu pisc. Puii erau adunați la mijlocul platformei, ăr la marginele ei erau postați adulții, însă numai în spre părțile, cari dedeau pe mare s'au pe plajă.

M'am putut convinge, dice d-l *Racoviță*, ca aranjamentul acesta era plănuț. Adulții erau așezați la marginea platformei ca să împiedice puii de a cădă în mare. Stăteau acolo nemișcați, calmi și serioși ca nișce guvernante englese. Când vre un pui se apropia prea mult de marginea platformei, cu neprevăderea vârstei sale, guvernanta cea mai apropiată îi făcea o aspră reprimandă cu lovituri de cioc, ceea ce-l silea să se întorcă repede la centru. Ast-fel aceste animale prevădătoare instituieră în orașul lor un adevărat pensionat, unde mitite crescera sub conducerea unor înțelepți supraveghetori, însărcinați să le înv-țe sciința vieții și principiile prudente.

La un moment dat, unul dintre adulții de sentinelă dete un țipet strident, care s'ămăna grozav cu al unui măgar. La acest țipet răspunse un altul, venind din plajă. Erau acolo mai mulți pinguini, tolânindu-se pe jos ca unii ce n'aveau ce face. La un al doilea strigăt răspunse un altul aceluiași pinguin de pe plajă; se schimbă ast-fel mai multe semnale, din ce în ce mai nerăbdătoare de sus și mai plictisite de jos. În sfârșit, cel de jos se hotărî. Își scutură bine paltonul și se urcă încet pe platformă, sărind din piatră în piatră. Ajuns în sat, se îndreptă către acela, care îl interpelase, îl luă locul, serios și impasibil. Celălalt se scoboră repede pe plajă și se aruncă în apă cu o vedită mulțumire.

Cât am stat în orașul Papu, faptul acesta s'a repetat de mai multe ori. Plaja era deci un adevărat corp de gardă, care permitea schimbarea sentinlelor.

Organizația acestor pinguini este deci o organizație colectivistă și le procură toate foloșele ce se pot spera din acest sistem social perfecționat. Puii, adunați într'o singură trupă, nu cer decât un număr mic de adulți pentru supravegherea lor, ăr cei-lalți se bucură de libertate, ori caută hrana lor și a mititeilor. Ei soseso pe rënd în sat, cu gura plină de crustaceuri mici. Cum se iveso pe platformă, puii lor vin la densii, căci îi recunosc numai de cât. Puiul se aședă cu ciocul în sus, ăr părintele își lipesc ciocul de al puiului craci și își des-

carcă în gura progenitureri sale bunătașile, ce le a pescuit.

SCIRI ULTIME.

Londra, 31 Ianuarie. După un ordin dat erî, la conductul funebru vor lua parte 3075 soldați, ăr pentru a forma șirurile 3166 cavaleriști și 29,129 infanteriști.

Colonia, 31 Ianuarie. „*Bürgerzeitung*“, al cărui redactor a avut o convorbire cu *Krüger*, anunță că de fapt împăratul *Wilhelm* va interveni între *Anglia* și *Transvaal* și după reîntorcerea sa la *Berlin* împăratul va primi pe *Krüger*. Știrea această o confirmă și „*Gazette*“ din *Bru-xella* și „*Daily Mail*“ din *Londra*.

DIVERSE.

Sôrtea unui articol de fond. În *Washington* s'a întâmpat următorul caz esttraordinar cu *John F. Lentz*, unul din membrii congresului și orator distins. Nu de mult l'a cercetat redactorul unei foi mici, care trăesoe în cercul electoral al domnului *Lentz*, pentru-ca să ceră dela renumitul politician un scurt articol de fond. *Lentz* s'a declarat îndată gata a-i implini modesta cerere și în câte-va zile articolul fû gata. Redactorul reîntorcându-se acasă, a dat manuscrisul să se culgă și rămase foarte frapat când vădû, că articolul face nu mai puțin de 40 colône. În primul moment bietul relector n'avea ideia, ce se facă cu acest articol uriași, fiind-că diarul s'au nu pută să birue de-odată un articol mai lung de 1½ colônă. Începû dăr să se sfătuescă cu paginatorul (meteorul) foi și drept rezultat hotărîră să publice în fiă-care săptămână câte o parte din articol, până-ce se va isprăvi. Din fatalitate însă colônele fură schimbate și după întroducerea sa dat drept urmare a doua o parte din colônă ultimă. Altă-dată mijlocul și așa mai departe. Erorea această mică însă n'a stricat, ci a folosit. De câte-ori lipsia ceva material pentru umplut foia, redactorul da porunca:

— Ia o bucată din *Lentz* și umple-o cu aceea. Acest articol turbat e de un efect uimitor. Omenii umblă nebuni după foie, numai din curiositate să vadă, care va fi sfârșitul și consideră totul ca ceva ne mai pomenit.

Domnul *Lentz* însă a suferit în tot timpul publicării articolului s'au un adevărat martiriu.

„ALBINA“ institut de credit și de economii Filiala Brașov.

Conspectul operațiunilor în luna lui Ian. 1901.

In t r a t e :

Numărar cu 1 Ian. 1901	cor.	31,718.45
Depuneri spre fructificare	"	445,552.06
Cambii rescumpărate	"	245,538.94
Conturi curente	"	22,921.19
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	"	24,313.—
Monetă	"	2,923.95
Comisiuni, cupóne și efecte	"	40,024.85
Banot	"	50,134.47
Interese și proviziuni	"	30,164.23
Diverse	"	9,844.53
cor.		903,135.67

E ș i t e :

Depuneri spre fructificare	cor.	395,151.68
Cambii escomptate	"	253,900.60
Conto curent	"	35,335.52
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	"	23,813.—
Monetă	"	2,173.16
Comisiuni, cupóne și efecte	"	27,429.—
Interese și proviziuni	"	1,651.34
Spese și salare	"	6,296.34
Banot	"	46,838.69
Diverse	"	96,421.46
Numărar cu 31 Ian. 1901.	"	14,124.88
cor.		903,135.67

N. P. Petrescu m. p. C. Aisör m. p.
dirigent. cassar.
Iosif Oncioiu m. p.
comptabil.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Vindecarea bólelor de plămâni, catarului cronic și ofticeii.

După însemnări statistice numărul ofticoșilor în Germania este ca de $1\frac{1}{5}$ milioane, din cari anual mor ca 180,000. Statistica unghurască reprezenta o iconă și mai înfrântoare. Până de curând, care era atins de oftică se și prăpădea. Numai în anii din urmă s'au câștigat convingerea că vindecări nu sunt așa rare, se recere însă împrejurări favorabile pentru vindecare, condiționate parte după constituția bolnavului parte după tratamentul vindecării.

Intrebarea că dacă oftica este creditară ori nu a fost mult timp cestiune de contraversă. În timpul mai recent s'au constatat că bóla însuși nu e creditară, dér predispoziția poate să trecă asupra copiilor, așa că defecte corporale se moștensesc, prin cea ce se ușurează molipsirea, așa că germeii molipsirii ce rămâne în pat, așternuturi, haine etc. a unuia ce a murit de oftică lesne se transplantă asupra copiilor. De aceea trebuiesc desinfectate toate obiectele folosite de bolnav cu deosebire scupatul, după îndrumarea medicului.

Dacă n'ar esista și alt scut contra molipsirii de tuberculosă, atunci nu s'ar prăpădi numai ca $\frac{1}{7}$ din bolnavi ci ar muri totă omenirea de oftică, căci fie-care om inspiră zilnic baccili de tuberculosă séu îi înghite în mâncare.

Cine observă, și fără a fi medic, poate zilnic vedea, că natura au aflat mijloce și căi de vindecare. La arsuri se formază din ferbințela care au ars pielea o fluiditate ca o periniță asupra ranei, ce nici un medic nu ar fi în stare a o produce astfel.

Natura scóte ori-ce materie veninóasă prin asudare din stomac, mațe și rinichi. Ar fi curios dacă nu ar avea un mijloc și contra baccililor de tuberculosă, și în realitate există un astfel de remediu.

Acolo unde trachea se desparte în mai multe ramuri fine — Bronchii — cari conduc în plămâni, zac două ghinduri așa numiți bronchial-ghinduri, despre a căror scop știința au fost mult timp în întunec. Din cercetările Dr. Hoffman se scie acum că, acele ghinduri formază o materie deosebită, care omórá baccilii. Înainte de a fi început distrugerea baccililor, séu plămânile în urma unei răceli, praf, au devenit tórté sensibile, baccili se introduc, și bóla se ivesce.

Materia nimicitóre a baccililor de tuberculosă este în ghindurile bronchiale și de óre-ce asemenea ghinduri există și la animalele sugétóre, și tot așa funcționază și la ómenii, s'au făcut încercarea de a infiltra corpului bolnav astfel de materie spre însănătoșare. După ce această procedură s'au dovedit de corectă prin experimentari medicale, medicamentul s'au preparat sub numele „de Glandulele Dr. Hoffmann“ în

cantități mari și s'au pus în circulațiune. Resultatul séu mai bine dís o mică parte a rezultatului îl arata testimoniile de mai jos, într'acestea unele venite din partea medicilor care se ocupă exclusiv cu bóle de plumâni.

Chiar și dacă bóla au progresat deja, baccili tuberculoși se pot nimici prin Glandulele Dr. Hoffman. Baccilii tuberculoși se vindecă respective, după ce au fost făcuți inofcusivi prin nimicirea materiei producétóre de bóla, sunt incunjurați dela natură cu o masă vărósă, care se desface din sânge, ceea ce nu este decât o dovadă că cum își ajută șie.și natura îndată ce bóla nu mai este în prepotență, Glandulele Dr. Hoffman poate fi prin urmare numit cu drept un medicament natural.

Fată de mijlocele chemice mai mult séu mai puțin otrăvítóre întrebuințate până acuma Glandulele Dr. Hoffmann ca o parte sanátósă a corpului animalic sunt un mijloc cu totul nevătámător.

Glandulele Dr. Hoffmann mai au și avantagiul, că pe lângă ele se pot lua și altă medicină, bine înțeles însă numai cu scirea și controla medicului. Medicamentul constă din glandule bronchiale de óie uscate și pulverisate, comprimate apoi în țablíte cu zahar de lapte.

Cel care cere în farmacie medicina fără receta se se ferescă de falsificațiuni, care s'au pus deja în circulațiune, fiind cu luare aminte la forma mai jos reproducă a sticlei. În cas că medicamentul nu se află în localitate pacientul îl poate comanda (dela Apoteca Török Budapest Király utca 12) prețul egal ca în farmaciă. E de recomandat trimiteria prețului cu mandat postal.

Prețul: Sticle à 100 țablíte 5 cor. 50 bani.

„ „ „ 50 „ 3 „ — „

Fiți cu luare aminte la această marcă de contravenție.

Glandulele Dr. Hoffmann's

se vinde numai în sticle, ca cea tipărită.

Chemische Fabrik

Dr. Hoffmann Nachf.

Meerane

in Sachsen.

Testimonii de medici.

Domnul **Dr. Dosing**, medic cercual în **Hermeskeil**.

La dorința d-tale repet că am fost fórte mulțumit u efectul „Glandule“. Aparințele bolnăvicioșe dispar. Temperatura normală. Tusea dispărut.

Domnul **Dr. Braun** în **Herbsteln**.

Țablítele Glandule le-am întrebuințat cu succes bun contra răgușelei și tusei se pot recomanda domnilor colegi.

Domnul **Dr. Heusmann** în **Cannes**. (Riviera).

Glandulele s'au probat ca un mijloc vindecător contra ofticeii, catar de plămâni.

După luarea medicamentului dispar friguri, asudarea încetéză, apetitul se repară și somnul întrerupt de tuse éráși. Acest preperat se póte considera ca singurul medicament de valóre contra ofticeii.

Domnul Med. univ. **Dr. F. Kohn** în **Viena**.

După întrebuințarea de 100 țablíte s'au schimbat situația. Tusea ușóră. Starea generală a sănătății s'au ameliorat și am avut bucuria după două luni a vedé pe pacienta sanátósă. Baccili tuberculoși au dispărut friguri și asudări de nópte sistat. Greutatea corpului cu 6 klg. mărit.

Domnul **Dr. Wicke** în **Wüstseibersdorf**.

Se tratéză de o profesóră slăbită atacată la vârful plămânilor, cu sudori și tuse. Ea-m ordonat 30 țile Glandule, și starea ei s'au ameliorat astfel că se simte bine. Greutatea corpului au crescut cu 4 klg.

Domnul **Dr. O. Helberg** în **Hudiksvall**. (Svedia)

Țablítele Glandule ale Dr.-ului Hoffmann sunt singurul mijloc bun contra ofticeii, care duc spre însănătoșare.

Domnul **Dr. Wallot** în **Rockenau**.

Cu plăcere confirm că întrebuințând

Țablíte Glandule, m'am simțit bine, și nu am avut catar.

Domnul **Dr. Budacek** în **Gurein**.

Am ordonat la doi pacienți Glandulele d-tale, și în restimp de 8—10 țile s'au vindecat de catarul de plămâni. Cura cu Glandule e folosítóre.

Domnul **Dr. Pollak** în **Königsberg a. E.**

Am întrebuințat Țablítele d-tale la un cas de infiltrația vârfului plămâni drepte unde un alt medic ordonase creosotal fără nici un efect, și am fost mulțumit cu resultatul atât eu cât și pacientul.

Corectitatea acestor copii cu atestaturile originale s'au confirmat de Ernst Fr. Wilh. Kühn notar reg. saxones în Meerane.

Cursul pieței Brașov.

Din 31 Ianuarie. 1901.

Bancnota rom. Cump.	18.72	Vënd.	18.78
Argint român. Cump.	18.60	Vënd.	18.70
Napoleond'or. Cump.	19.10	Vënd.	19.18
Galbeni Cump.	11.26	Vënd.	11.36
Ruble Rusesci Cump.	23.—	Vënd.	2.57
Mărci germane Cump.	18.50	Vënd.	23.65
Lire turcesci Cump.	21.50	Vënd.	21.70
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

A. V. I. S.

Prenumerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potú face și reino ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonați se binevoiască a arăta în deosebii, când voiesc ca espedarea se li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou se binevoiască a scrie adresa lámurit și se arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

A N U N C I U R I

(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrisor administratiunii. În oasul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădémént, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“